

BM-NOTITIE 2014

Klein Zundert Stuivezandseweg - Luitertweg

Ecologische quickscan in het kader van de Flora- en faunawet

J. van Suijlekom, 3 september 2014

Inhoud

	Blz
1 Inleiding	3
1.1 Algemeen	3
1.2 Methode / doel	3
1.3 Beschrijving van de locatie / te vellen houtopstand	3
2 Wet- en regelgeving	4
2.1 Flora- en faunawet	4
2.2 Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB)	4
2.3 Gebiedsbescherming in het kader van de EHS en natura 2000	6
3 Resultaten van het veldonderzoek	7
3.1 Algemeen	7
3.2 Beschermde soorten: resultaten en verwachting	7
4 Conclusies en aanbevelingen	9
Conclusies	9
Aanbevelingen	9
Literatuur	10

Impressie van het
plangebied.
Foto's: Buro Maerlant
27-08-2014

1 Inleiding

1.1 Algemeen

In opdracht van Schoenmakers Advies Achtmaal BV heeft Buro Maerlant een ecologische quickscan uitgevoerd op de locatie Klein Zundert Stuivezandseweg - Luitertweg in de gemeente Zundert. Het veldonderzoek werd uitgevoerd op 27 augustus 2014. Aanleiding van het onderzoek is de voorgenomen realisatie van vijf ruimte voor ruimte woningen, waarbij het bestemmingsplan wordt gewijzigd.

1.2 Methode / doel

De ecologische quickscan bestaat uit een gerichte veldinspectie naar de eventuele aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Tijdens een éénmalig veldonderzoek is de te vellen houtopstand zelf en de directe omgeving onderzocht op de aanwezigheid van diersporen zoals nesten, uitwerpselen, krap- en graafsporen, en is de vegetatie bekeken. Tevens zijn waarnemingen van aanwezige diersoorten gedaan. Op basis van *expert-judgement* is een inschatting gemaakt van het mogelijk voorkomen van beschermde soorten. Doel van het onderzoek is een goed onderbouwde inschatting te geven, zodat kan worden gehandeld conform de Flora- en faunawet.

1.3 Beschrijving van de locatie / te vellen houtopstand

Het plangebied Stuivezandseweg - Luitertweg is gelegen ten noorden van Klein Zundert in de gemeente Zundert en omvat een boomkwekerij (figuur 1). Men is voornemens in de zuidelijke helft van het plangebied een vijftal ruimte voor ruimte woningen te realiseren. Bomen en

Figuur 1
Globale weergave van de zone waar bomen worden geveld (in geel). In rood de perceelsgrens. Bron ondergrond: Google Earth.

watervgangen worden niet bij de ingrepen betrokken, anders dan dat groenelementen worden versterkt. Mogelijk worden in het zuidelijke deel struiken uit een groenstrook verwijderd ter bevordering van landchappelijk doorzicht.

2 Wet- en regelgeving

2.1 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet heeft betrekking op de bescherming van in het wild voorkomende plant- en diersoorten. Deze bescherming heeft als doel het voortbestaan van soorten (géén individuen) te waarborgen. Het veroorzaken van schade aan planten en dieren is in principe verboden, tenzij men hier uitdrukkelijke toestemming voor heeft (nee, tenzij principe). De verbodsbepalingen gelden voor circa 500 plant- en diersoorten.

Verbodsbepalingen

De volgende verbodsbepalingen (tabel 1) in de Flora - en faunawet zijn voor dit onderzoek relevant:

Artikel	Verbodsbepaling
8	Het verbod om planten behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
9	Het verbod om dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
10	Het verbod om dieren opzettelijk te verontrusten.
11	Het verbod om nesten, holen, of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
12	Het verbod om eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.
13	Het verbod planten, producten van planten of dieren dan wel eieren, nesten of producten van dieren, behorende tot beschermde inheems of uitheemse dier- of plantensoorten te vervoeren, ten vervoer aan te bieden of af te leveren.

Tabel 1
Beknopte weergave verbodsbepalingen uit artikel 8 t/m 13 uit de Flora- en Faunawet

Zorgplicht

In artikel 2 van de Flora- en faunawet wordt verwacht, dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor alle (dus ook niet beschermde) planten en dieren en de leefomgeving. Het kan worden gezien als een fatsoenseis.

2.2 Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB)

In 2005 heeft de minister van LNV door middel van een AMvB de regels vereenvoudigd door wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet. Bij ruimtelijke ontwikkelingen, bestendig

behoud of beheer geldt in een aantal gevallen een vrijstelling op de verbodsbepalingen. De zorgplicht blijft echter van kracht. Er zijn drie categorieën of tabellen van beschermde soorten opgesteld (zie tabel 2).

Tabel 2
Beschermsre-
gimes 1 t/m 3
AMvB artikel 75
van de Flora- en
faunawet

Categorie	Omschrijving
1	In deze categorie zijn algemeen voorkomende beschermde soorten opgenomen. Bij ruimtelijke ontwikkeling, bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt voor deze soorten geldt op voorhand een vrijstelling van artikel 8 t/m 12. Dit is zonder verdere eisen (lichte toets). Voor andere activiteiten dient een ontheffing te worden aangevraagd.
2	Hier onder vallen minder algemene, niet bedreigde soorten. Indien men werkt volgens een goedgekeurde gedragscode is geen ontheffing nodig. In de andere gevallen is een ontheffing nodig. Voor het verkrijgen van een ontheffing dient men aan te tonen, dat er geen inbreuk wordt gedaan op de gunstige instandhouding van de soort.
3	Tabel 3-soorten zijn strikt beschermd. Dit zijn soorten uit bijlage IV van de Habitatrichtlijn en bedreigde soorten die bij Algemene Maatregel van Bestuur zijn aangewezen. Alle vogelsoorten vallen hier ook onder. Voor broedende vogels wordt in principe nooit ontheffing verleend, omdat werkzaamheden buiten het broedseizoen kunnen worden uitgevoerd. Voor ruimtelijke ontwikkeling is een ontheffing nodig. Deze wordt alleen verkregen als wordt aangetoond, dat geen alternatieven voor handen zijn en wezenlijk negatieve effecten kunnen worden uitgesloten. Van de initiatiefnemer wordt gevraagd schade zoveel mogelijk te beperken(mitigatie) en dienen veelal alternatieven te worden geboden(compensatie). Door een effectbeoordeling via een uitgebreide toets en een compensatieplan kan onder voorwaarden een ontheffing worden verkregen. Indien sprake is van bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik dient men te werken met een goedgekeurde gedragscode. Indien men deze niet zelf op heeft gesteld, is het mogelijk gebruik te maken van reeds bestaande gedragscodes. Als geen gedragscode voor handen is dient een ontheffing te worden aangevraagd. Voor overige activiteiten is altijd een ontheffing nodig, waarbij bovengenoemde criteria gelden.

Indien alleen tabel-1 soorten worden aangetroffen volstaat voor ruimtelijke ontwikkeling een quickscan (lichte toets). Wanneer tabel 2 of 3- soorten worden aangetroffen of worden verwacht kan afhankelijk van toekomstige ingrepen en de soort aanvullende toetsing nodig zijn (uitgebreide toets). Doorgaans is daarvoor intensiever onderzoek nodig in het geschikte jaar-getijde.

Per augustus 2009 is de beoordeling Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen door de Dienst Regelingen gewijzigd, waardoor bij **aantoonbaar** voldoende mitigatie en compensatie voor strikt beschermde soorten niet altijd meer een ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Ontheffingen voor Habitatrichtlijnsoorten worden vrijwel niet meer verleend. Nesten van vo-

gels zijn doorgaans alleen beschermd tijdens het broedseizoen. Van een beperkt aantal vogelsoorten zijn nesten ook buiten het broedseizoen en dus jaarrond beschermd (zie tabel 3). Van alle categorieën vogels in hieronder genoemde tabel is het belangrijk aan-of afwezigheid van nesten / territoria aan te tonen. Via een omgevingscheck en eventueel nader onderzoek is dit mogelijk.

Op basis van een vrij recente uitspraak door de Raad van State (11 juli 2012) worden ontheffingsaanvragen voor Habitatrichtlijnsoorten en vogels strenger beoordeeld. Ontheffing (voor een ruimtelijke ingreep) wordt slechts verleend indien sprake is van een belang in het kader van de Habitatrichtlijn en / of de Vogelrichtlijn. Per eind september 2013 is het ontheffingsbeleid formeel gewijzigd en is de positieve afwijzing waarschijnlijk definitief van de baan. Hiervoor in de plaats zijn zogenaamde Soortenstandaards ontwikkeld. Indien conform de soortenstandaards kan worden gewerkt is geen ontheffing meer nodig.

Tabel 3
Beschermscategorieën nesten, waarvan de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet jaarrond (1 t/m 4) of tijdens het broedseizoen (categorie 5) gelden

Categorie	Omschrijving
Jaarrond beschermde nesten	
1	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2	Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
3	Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
4	Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).
Niet jaarrond beschermde nesten	
Let op: onderbouwing en eventueel nader onderzoek echter gewenst	
5	Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (voorbeeld: boerenzwaluw, ekster, groene specht en spreeuw).

2.3 Gebiedsbescherming in het kader van de EHS en Natura 2000

Het plangebied ligt op relatief grote afstand van beschermde gebieden (EHS en Natura 2000). Het dichtsbijzijnde Natura 2000 - gebied ligt op ruim 10 km afstand van het plangebied, de EHS is op een afstand van ruim 300 meter of meer aanwezig. In de omgeving betreft het de oevers van de Kleine Beekin Door de grote afstand en de beperkte aard van de ingrepen, zijn effecten op beschermde gebieden in de omgeving op voorhand uit te sluiten. Gebiedsbescherming en effecten door externe werking zijn niet aan de orde.

3 Resultaten van het veldonderzoek

3.1 Algemeen

Het veldonderzoek werd uitgevoerd op 27 augustus 2014 door J. van Suijlekom.

Ecotopen

De volgende ecotopen zijn aangetroffen:

- » Boomkwekerij met met rijen jonge 'coniferen' (onder andere thuja), sparren en buxus op een vrijwel vegetatieloze zandige ondergrond.
- » Droge greppel met bomenrij, bestaande uit forse zomereiken en abeel. Diverse bomen hadden holten. De greppel was begroeid met algemene grassen zoals Engels raaigras en gestreepte witbol.
- » Kavelstoot, weinig water voerend, grotendeels bedekt met kroos, met uiterst voedselrijke oevers met een vrij dichte grasmatten van het Engels raaigras type.
- » Zandpad, vegetatieloos.
- » Groenstrook met forse zomereiken en struiken (onder meer hazelaar).

3.2 Beschermde soorten: resultaten en verwachting

Planten

Er zijn geen door de Flora- en faunawet beschermde plantensoorten aangetroffen. Het habitat was door het gebruik als boomkwekerij en de heersende uiterst voedselrijke omstandigheden ook niet of nauwelijks geschikt. De aanwezigheid van (strikter) beschermde planten soorten kan redelijkerwijs worden uitgesloten.

Zoogdieren algemeen

Op enkele sporen van de mol en het konijn na, zijn geen sporen aangetroffen van grondgebonden zoogdieren. De kwekerij (toekomstige bouwblokken) had ook niets te bieden voor grondgebonden zoogdieren. Groenstroken en bomenrijen zijn in principe geschikt voor de eekhoorn. Nesten / vaste rust- of verblijfplaatsen van eekhoorn werden niet aangetroffen. De aanwezigheid van strikter beschermde grondgebonden zoogdieren en de eekhoorn kan op basis van de aard van het plangebied en regionale ligging redelijkerwijs worden uitgesloten.

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Centraal in het plangebied zijn bomen aangetroffen met diverse holten. Enkele leken voldoende doorgerot om te kunnen dienen als vaste rust- en verblijfplaats. Binnen de context van het plangebied kunnen soorten verwacht worden als rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis en gewone dwergvleermuis. Bomen kunnen functie hebben als zomerverblijf kraamverblijf, paarverblijf en in sommige gevallen als winterverblijf. De bomen blijven echter behouden, waarbij de laanstructuur tevens zal worden versterkt. Aanbrengen van openbare verlichting waarbij holten worden verlicht kan, indien vleermuizen van de bomen gebruik maken, een negatief effect hebben.

Foerageergebied en vliegroutes

Het plangebied heeft mogelijk enige functie als foerageergebied voor vleermuizen. Aanwezige luwten nabij groenelementen zijn als foerageergebied geschikt. Echter is het oppervlak in relatie tot geschikt foerageergebied in de omgeving dermate gering, zodat op voorhand geen sprake kan zijn van essentieel foerageergebied. Doordat bomen blijven behouden, zal geen noemenswaardig effect optreden op de foerageermogelijkheden.

Groenzones ten zuiden van het plangebied kunnen functie hebben als vliegroute. Doordat (forse) bomen blijven behouden treedt geen effect op.

Vogels

Algemene vogels, flexibel in nestplaatskeuze

Tijdens het veldonderzoek werden binnen de toekomstige bouwblokken geen nesten aangetroffen. De uiterst jonge beplantingen van de kwekerij zijn ook niet geschikt om te broeden. Randen van het plangebied en de bomenrij zijn geschikt broedbiotoop voor diverse soorten vogels, onder andere ekster, zwarte kraai, houtduif en struweelvogels als tjiftjaf, merel, winterkoning en vink. In de bomenrij centraal in het plangebied werden oude holten en haksporen aangetroffen, vermoedelijk afkomstig van grote bonte specht. Grote bonte specht werd niet aangetroffen.

Jaarrond beschermde soorten

In het plangebied zijn geen sporen aangetroffen van roofvogels of uilen. Potentieel geschikte nestplekken ontbraken eveneens (nesten van kraaiachtigen, of voldoende ruime holten). Het plangebied is gelegen in potentieel foerageerbiotoop voor de steenuil en kerkuil, beiden soorten waarvan het nest en functioneel leefgebied jaarrond beschermd is. Als foerageergebied kán het plangebied enige functie hebben, echter blijven deze mogelijkheden ruimschoots aanwezig. Effecten op de foerageermogelijkheden voor uilen zijn niet aan de orde.

Overige soortgroepen

Voor de overige door de Flora- en faunawet beschermde soortgroepen ontbrak, mede door de afwezigheid van water en opgaande beplantingen binnen de bouwblokken, geschikt leefgebied. Als landbiotoop voor amfibieën hebben de toekomstige bouwblokken weinig tot niets te bieden. De verwijdering van enkele struiken heeft geen effect op eventueel aanwezige individuen. Effecten op overige soortgroepen worden ook niet verwacht.

4 Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

Binnen de toekomstige bouwblokken en/of de invloedssfeer van de werkzaamheden, zijn de volgende (potentiële) beschermde natuurwaarden aangetroffen waar men rekening mee dient te houden:

- » Mogelijke aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in de te behouden centrale bomenrij.
- » Kans op de aanwezigheid van algemene broedende vogels (niet jaarrond beschermd) in de te verwijderen struiken.

Aanbevelingen

Ten aanzien van de mogelijke aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in de te behouden centrale bomenrij, wordt aanbevolen rekening te houden met deze potentiële functie. Derhalve is het wenselijk geen openbare verlichting te plaatsen nabij de bomenlaan, zodat wordt voorkomen dat boomstammen en boomkronen sterk worden verlicht.

Aanbevolen wordt tijdens de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Derhalve wordt aanbevolen het uitdunnen van de groenstrook uit te voeren buiten het broedseizoen, óf nadat een ter zake deskundige heeft vastgesteld dat geen broedende vogels aanwezig zijn. Grondwerk en het bouwrijp maken van het plangebied wordt eveneens bij voorkeur buiten het broedseizoen uitgevoerd, óf ruim voor het broedseizoen te gestart. Vogels zullen als de werkzaamheden reeds zijn gestart, groenstroken in de directe nabijheid van de werkvakken mijden óf de werkzaamheden tolereren. De meeste vogels broeden in de periode half maart t/m augustus.

Literatuur

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, en J.B.M. Thissen, 1992.
Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Diepenbeek, A. van, 1999.
Veldgids Diersporen (tweede druk, 2003). KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Meijden, R. van der, 2005. Heukel's flora van Nederland. Wolters-Noordhoff, Groningen.

Internet

- » [Google Earth](#)
- » <http://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/natuurbeheerplan>
- » <https://mijn.rvo.nl/home>
- » www.rijksoverheid.nl/ministeries/eleni
- » www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx

Buro Maerlant Dorpsstraat 17 4271 AA Dussen
T 085 877 86 85
E info@BuroMaerlant.nl | www.BuroMaerlant.nl
KvK 18091206

Klein Zundert Stuivezandseweg - Luitertweg
Notitie Flora- en faunawet